

Voorstel

Onderwerp: Acute noodopvang asielzoekers	College van burgemeester en wethouders 18 januari 2022	Zaaknummer 445415
Portefeuillehouder Jolanda de Witte		Openbaar
E-mailadres opsteller: b.gundel@bar-organisatie.nl		

Geadviseerd besluit

1. Invulling te geven aan het dringende verzoek zorg te dragen voor de acute noodopvang van asielzoekers, waarbij parkeerplaats 'de rode boog' aan de zevenmeet te Rhooen beschikbaar wordt gesteld voor de opvang van maximaal 40 asielzoekers enkel bestaande uit gezinnen, op te vangen door middel van 1-laags bouw, voor de duur van 4 maanden.

2. De geheimhouding op bijlage 3 (GEHEIM 20220104 locatieonderzoek.pdf) op grond van artikel 25, derde lid, Gemeentewet in relatie met artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e. Wet openbaarheid van bestuur te bekrachtigen.

Raadsvoorstel

Inleiding

In het vierde kwartaal van 2021 is in ons land een situatie ontstaan van acute nood rondom de opvang van asielzoekers. Daarom heeft het Rijk zich op 14 december 2021 gedwongen gezien om vier gemeenten en de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) een aanwijzing te geven. De regio Rotterdam-Rijnmond (VRR) heeft een aanwijzing gekregen voor de acute noodopvang van 500 asielzoekers (kenmerk 2021-0000668845) voor circa vier maanden. De gemeente Rotterdam heeft daarop aangegeven 250 plaatsen te realiseren en de overige 250 zijn verdeeld over de overige gemeenten. De voorzitter van de veiligheidsregio heeft aangegeven dat Albrandswaard ook een opvanglocatie beschikbaar moet stellen voor 50 tot 70 asielzoekers.

Met deze aanwijzing wordt ingegrepen in de lokale autonomie van gemeenten. Middels deze aanwijzing wordt gezien de noodsituatie voorbijgegaan aan de reguliere besluitvormingsprocessen. In de aanwijzing wordt aan de voorzitter van de veiligheidsregio het volgende aangereikt: "Vanzelfsprekend kunt u ervoor kiezen om op te schalen naar een passend GRIP-niveau" en "bij uitblijven van de tijdige en noodzakelijke stappen door de gemeente, zal (op onderdelen) het Rijk zijn juridisch instrumentarium kunnen inzetten om hierin te voorzien".

Op het moment dat de aanwijzingsbrief van het Rijk werd ontvangen is de crisisstatus ingetreden en werd de noodopvang van asielzoekers een aangelegenheid van de burgemeester. In de eerste inventarisatierondes heeft de burgemeester de voorzitter van de VRR geïnformeerd dat er in Albrandswaard geen geschikte locatie beschikbaar is voor de gevraagde 50 tot 70 asielzoekers. Tussen 14 en 20 december 2021 heeft intensief overleg plaats gevonden tussen Albrandswaard en de VRR over de opvang van asielzoekers. De VRR heeft hierbij concreet mee gekeken in de gemeente Albrandswaard en geconcludeerd dat de dwingende aanwijzing van de staatssecretaris en de solidariteit dat alle gemeenten in de regio hieraan een bijdrage moeten leveren op dit moment dienen te prevaleren boven andere vormen van gebruik (van locaties). Vervolgens heeft de voorzitter van de VRR op 21 december 2021 aangegeven zijn bevoegdheden aan te wenden indien Albrandswaard geen opvanglocatie beschikbaar stelt.

Op basis van de aanwijzing van het Rijk en de voornoemde doorvertaling door de voorzitter van de VRR zijn de gesprekken over een locatie per 21 december 2021 hervat. Na intensief ambtelijk en bestuurlijk overleg zijn de volgende afspraken gemaakt: opvang van maximaal 40 asielzoekers enkel bestaande uit gezinnen, op te vangen door middel van 1-laags bouw, voor de duur van 4 maanden. Op basis van ambtelijke en bestuurlijke inbreng is samen met de VRR in de gemeente Albrandswaard gezocht naar een geschikte locatie. Hiervan is verslag gedaan in de bijgevoegde vertrouwelijke locatiestudie.

Op 4 januari 2022 zijn de voorzitter van de VRR en de gemeenteraad (RIB 445415) door de burgemeester geïnformeerd over de aanwijzing van parkeerplaats 'de rode boog' aan de zevenmeet te Rhoon. De burgemeester heeft (bij herhaling) benadrukt het onwenselijk te vinden dat met deze vergaande vorm van bovenlokaal ingrijpen het college en de gemeenteraad buitenspel worden gezet. Ook zijn vraagtekens geplaatst bij de juridische onderbouwing van de aanwijzing van het Rijk en de doorvertaling door de VRR. Overwegende dat geopereerd werd binnen het kader van een juridisch novum en daarmee de afloop ongewis heeft de burgemeester besloten om op dat moment geen juridische procedure te voeren, in het belang van Albrandswaard en in het belang van de opvang van vluchtelingen.

Uit de beantwoording van Kamervragen d.d.10 januari 2022 blijkt nu dat 'de aanwijzing' geen publiekrechtelijk rechtsgevolg heeft, en derhalve moet worden gezien als een 'dringend verzoek'. Het besluit over het dringende verzoek tot acute noodopvang valt hierdoor weer binnen de lokale autonomie van Albrandswaard. Omdat nu het reguliere besluitvormingstraject door het college en de gemeenteraad kan worden doorlopen is in afwachting hiervan de medewerking aan de acute noodopvang door de burgemeester opgeschort (kenmerk 449410).

Hiermee ligt de vraag voor aan de gemeenteraad of de gemeente Albrandswaard in wil gaan op het dringende verzoek van het Rijk en de VRR om binnen de regio Rotterdam-Rijnmond bij te dragen aan de acute noodopvang van asielzoekers.

De behoefte aan noodopvang is onverminderd hoog. De voorzitter van de VRR schrijft hierover het volgende (14 januari 2022, 22UIT00006): "Met het aantreden van het nieuwe kabinet, heb ik telefonisch contact gehad met de nieuwe staatsecretaris Asiel en Migratie, de heer Van der Burg. Hij gaf aan ongelukkig te zijn dat het proces zo is gelopen. Hij heeft toegezegd dat een aanwijzing in deze vorm niet nogmaals zal voorkomen. Tevens heeft hij mij verzocht om wel uitvoering te blijven geven aan het dringende appèl van het Rijk, omdat de noodzaak voor asielopvangplekken onverkort aanwezig is".

Beoogd effect

Het realiseren van een noodopvanglocatie voor maximaal 40 asielzoekers bestaande uit gezinnen, te huisvesten in tijdelijke 1-laags bouw op de parkeerplaats 'de rode boog' aan de zevenmeet te Rhoon, voor de duur van circa 4 maanden.

Argumenten

1. Het Rijk en de VRR hebben een dringend verzoek gedaan zorg te dragen voor de opvang van asielzoekers.

De noodzaak voor het opvangen van asielzoekers is onverkort aanwezig.

2. De locatiestudie bevat informatie over onder meer percelen die in eigendom zijn van particulieren en andere overheden.

Om te voorkomen dat zij in hun belang worden benadeeld leggen wij ten aanzien van dit document geheimhouding op en stellen wij u voor deze geheimhouding te bekrachtigen.

Overleg gevoerd met

Portefeuillehouder, gemeentesecretaris, griffier, juridisch adviseur

Kanttekeningen

De behoefte aan de noodopvang van asielzoekers wordt kort voor de besluitvorming door de gemeenteraad nogmaals gecheckt.

Uitvoering/vervolgstappen

In het geval de gemeenteraad instemt met het voorliggende besluit zal aan de VRR de opschorting tot medewerking worden ingetrokken waarna de voorbereidingen tot de ingebruikname van de locatie een vervolg kunnen krijgen.

Financiën

De kosten van het realiseren en beheren van de noodopvang zullen, via het COA, door het Rijk worden vergoed.

Communicatie/participatie na besluitvorming

Als de gemeenteraad instemt met het voorliggende besluit wordt uitvoering gegeven aan de eerder geplande digitale spreekuren. De inwoners van Albrandswaard worden over het besluit en het vervolg daarvan geïnformeerd waarbij gebruik wordt gemaakt van traditionele en sociale media.

In de eerste fase tot 10 januari is door derden hulp en ondersteuning aangeboden zoals kledingverstrekking en ondersteuning bij dagbesteding. Aan dergelijke initiatieven zal op een passende manier invulling worden gegeven.

Bijlagen

1. 20220111_Brief voorzitter VRR_.pdf
2. 22UIT00006 Brief vz VRR-bgm Albrandswaard svz acute noodopvang.pdf
3. GEHEIM 20220104 locatieonderzoek.pdf

4. Aanwijzing Acute Noodopvang Asielzoekers - regio Rotterdam.pdf

CONCEPT RAADSBESLUIT

Onderwerp: Acute noodopvang asielzoekers		Zaaknummer: 445415

De raad van de gemeente Albrandswaard,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders op 18 januari 2022,

BESLUIT:

1. Invulling te geven aan het dringende verzoek zorg te dragen voor de acute noodopvang van asielzoekers, waarbij parkeerplaats 'de rode boog' aan de zevenmeet te Rhoon beschikbaar wordt gesteld voor de opvang van maximaal 40 asielzoekers enkel bestaande uit gezinnen, op te vangen door middel van 1-laags bouw, voor de duur van 4 maanden.
 2. De geheimhouding op bijlage 3 (GEHEIM 20220104 locatieonderzoek.pdf) op grond van artikel 25, derde lid, Gemeentewet in relatie met artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e. Wet openbaarheid van bestuur te bekrachtigen.
-

Gemeente Albrandswaard

t.a.v. de Voorzitter van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
Postbus 9154
3007 AD Rotterdam

Uw brief van:	-	Ons kenmerk:	449410
Uw kenmerk:	-	Contact:	B. Gündel
Bijlage(n):	-	Doorkiesnummer:	010 5030 576
		E-mailadres:	b.gundel@bar-organisatie.nl
		Datum:	11 januari 2022

Betreft: acute noodopvang asielzoekers

Geachte voorzitter van de veiligheidsregio,

Op 14 december 2021 hebben de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatsecretaris van Justitie en Veiligheid aan de regio Rotterdam-Rijnmond (VRR) een aanwijzing gegeven voor het opvangen van 500 vluchtelingen middels noodopvang. Op 21 december 2021 is aangegeven dat, indien de gemeente Albrandswaard blijvend geen uitvoering geeft aan de vordering tot medewerking, artikel 39 Wet veiligheidsregio's (Wvr) ingeroepen zal worden.

Vanwege het verplichtende karakter van de aanwijzing, en de voorgehouden inzet van artikel 39 Wvr, heb ik u op 4 januari 2022 (kenmerk 445417) geïnformeerd een locatie beschikbaar te stellen voor de acute noodopvang van asielzoekers in Albrandswaard. In deze brief heb ik ook vraagtekens geplaatst bij de juridische onderbouwing van de aanwijzing en de doorvertaling door de veiligheidsregio naar de gemeente Albrandswaard. Daarbij heb ik aangegeven op dat moment geen juridische procedure te willen voeren.

Op 10 januari 2022 zijn door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatsecretaris van Justitie en Veiligheid kamer vragen beantwoord over de genoemde aanwijzing aan gemeenten. Uit deze beantwoording blijkt dat de aanwijzing aan gemeenten geen verplichting is, maar gezien moet worden als een dringend verzoek. Letterlijk staat in de beantwoording kamer vragen: "Het betreft geen aanwijzing in juridische zin en de brieven hebben dan ook geen publiekrechtelijk rechtsgevolg".

Mijn besluit om een locatie aan te wijzen is tot stand gekomen onder de opgelegde aanwijzing van 14 december 2021. Nu blijkt dat deze aanwijzing geen (juridische) status heeft wijzigt de grondslag voor mijn besluit. Dit betekent ook dat het aan het college respectievelijk de gemeenteraad is om medewerking te verlenen aan dit dringende verzoek. Ik neem dan ook mijn besluit van 4 januari in heroverweging. Wij begrijpen heel goed dat aan de acute noodopvang van asielzoekers nog steeds grote behoefte is. Als college beraden wij ons over de wijze waarop wij omgaan met het dringende verzoek tot acute noodopvang van asielzoekers in Albrandswaard en de besluitvorming hieromtrent.

Totdat de gemeente Albrandswaard een besluit heeft genomen over het dringende verzoek schort ik de medewerking aan de acute noodopvang op. Dit betekent ook dat de aanwijzing van locatie 'parkeerplaats de rode boog aan de Zevenmeet te Rhoon' tot nadere besluitvorming wordt ingetrokken.

In vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,
De burgemeester van Albrandswaard,

drs. Jolanda de Witte

Postadres

Postbus 9154
3007 AD Rotterdam

Bezoekadres

Wilhelminakade 947
Rotterdam

Telefoon

088 - 8779 914

E-Mail

Arjen.Littooij@vr-rr.nl

Ons kenmerk

22UIT00006

Betreft

Acute noodopvang asielzoekers Rotterdam-Rijnmond

Datum

14 januari 2022

Behandeld door

mr. drs. A. Littooij

Burgemeester mw. J.G.H. de Witte
Gemeente Albrandswaard
Postbus 1000
3160 GA Rhoon

Geachte burgemeester,

Op 10 januari jl. heeft de voormalige staatsecretaris voor Asiel en Migratie aangegeven dat de aanwijzing van het Rijk om 500 asielzoekers in de Rotterdamse regio op te vangen niet gebaseerd is op een degelijke juridische basis. In de beantwoording van de Kamervragen van Omtzigt stelt ze: *“Het betreft geen aanwijzing in juridische zin en de brieven hebben dan ook geen publiekrechtelijk rechtsgevolg. Het gebruik van de term aanwijzing is ingegeven door de acute noodsituatie waarvan sprake was, mede gezien de internationaalrechtelijke verplichtingen waaraan Nederland zich verbonden heeft.”* Naar aanleiding hiervan bericht ik u het volgende.

Op 14 december jl. heb ik als voorzitter van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) een aanwijzingsbrief gekregen (kenmerk 2021-0000668845) voor het realiseren van noodopvang voor 500 asielzoekers voor circa vier maanden. De huidige situatie is door het kabinet aangeduid als crisissituatie. Nederland heeft een verdragsrechtelijke verplichting alle asielzoekers opvang en begeleiding te geven. Er is sprake van een acuut tekort waarbij extra opvangplaatsen noodzakelijk zijn. De urgentie en de crisisstatus van de noodopvang is door mij en door de commissaris van de Koning direct na ontvangst van de aanwijzingsbrief van het Rijk erkent. In het overleg van het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond van 13 december jl. is dat met elkaar bevestigd en voor gemeenten ook de basis voor de medewerking geworden om de noodopvang van asielzoekers in onze regio te gaan realiseren.

De mededeling dat de aanwijzing geen publiekrechtelijk rechtsgevolg zou hebben kwam als een verrassing. In het geval de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid met grote stelligheid de inzet van de aanwijzing aankondigt en ook communiceert, mag in de goede verhoudingen tussen overheden erop worden vertrouwd dat hiervoor een degelijke juridische grondslag bestaat. Met het aantreden van het nieuwe kabinet, heb ik telefonisch contact gehad met de nieuwe staatsecretaris Asiel en Migratie, de heer Van der Burg. Hij gaf aan ongelukkig te zijn dat het proces zo is gelopen. Hij heeft toegezegd dat een aanwijzing in deze vorm niet nogmaals zal voorkomen. Tevens heeft hij mij verzocht om wel uitvoering te blijven geven aan het dringende appèl van het Rijk, omdat de noodzaak voor asielopvangplekken onverkort aanwezig is.

Direct na ontvangst van de aanwijzingsbrief zijn vanuit de VRR en de gemeenten in de regio afgelopen periode grote inspanning geleverd om invulling te geven aan het dringende verzoek om opvangplekken te realiseren. Ik heb de regiogemeenten opgeroepen om de 'aanwijzing' loyaal te vervullen en daarbij is een beroep gedaan op die gemeenten die in de eerdere tranche van regie nog geen extra inspanning hadden geleverd. De gemeente Rotterdam zal maximaal 250 plekken realiseren. De overige 250 plekken zijn verdeeld over de rest van de gemeenten in de regio. Vanwege het urgente karakter voor de opvang van de extra 500 asielzoekers in onze regio, hebben de gemeente Vlaardingen en Rotterdam, die reeds opvang hadden gerealiseerd in de zogenaamde uitvraag 1e tranche, besloten de opvang verder uit te breiden en te verlengen met nog eens vier maanden. De gemeenten Schiedam, Capelle aan den IJssel, Albrandswaard, Barendrecht en Lansingerland hebben – op basis van de aanwijzing zoals genoemd in de brief van 14 december jl.- toegezegd gezamenlijk en onder regie van de VRR de resterende plekken te organiseren. Het grootste deel van de genoemde plekken komt medio januari 2022 beschikbaar. Met bovengenoemde opvanglocaties voldoet de regio Rotterdam-Rijnmond aan de 'aanwijzing' - zoals verwoord in de eerder genoemde brief - voor de kortstondige tijdelijke noodopvang in onze regio.

Het is in beginsel aan de lokale autonomie van gemeenten om in te staan voor de bestuurlijke opdracht van het Rijk om de asielopvang te realiseren. Om te besluiten mee te werken aan het realiseren van opvanglocaties in gemeenten is normaliter een college c.q. raadsverantwoordelijkheid. In een crisissituatie en ter voorkoming van een dergelijke situatie heeft de burgemeester bijzondere en vergaande bevoegdheden.

In deze heb ik als voorzitter van de veiligheidsregio een coördinerende rol. Iedere gemeente staat eigenstandig voor de uitvoering van de gedane toezeggingen. Wel heb ik gedurende de uitvoering aangegeven dat ik zou overwegen, ondanks dat ik het zeer onwenselijk zou achten voor alle betrokken partijen, mijn verantwoordelijkheid op basis van de Wet Veiligheidsregio's te nemen indien gemeenten blijvend geen uitvoering geven aan de vordering tot medewerking.

Ondanks dat is gebleken dat de aanwijzing van de staatssecretaris een juridische basis ontbeert, doe ik - vanuit mijn coördinerende rol - een klemmend beroep op u om in deze crisissituatie uitvoering te geven aan de eerder door u gedane toezegging om voor acute noodopvang asielzoekers in uw gemeente te huisvesten. Ik heb kennisgenomen van uw brief van Albrandswaard (kenmerk 449410) met de opschorting van de medewerking aan de acute noodopvang en wacht verdere besluitvorming af. Gezien de gewijzigde omstandigheden aangaande de aanwijzingsbrief, respecteer ik van alle regiogemeenten de lokale autonomie in deze.

Graag hoor ik zo spoedig mogelijk van u of u de gedane toezegging voor uw gemeente gestand kan houden. Ik ben voornemens de exacte aantallen geleverde opvangplekken inzake deze acute asielopvang aan de staatssecretaris kenbaar te maken en voor het overige de regie weer te retourneren aan de staatssecretaris. Vanuit de coördinerende functie van de VRR, doe ik een oproep om in gezamenlijkheid te blijven optrekken bij de resterende uitvoering van de aanwijzing.

Ik ben er trots op en ik wens u allen te bedanken dat we gezamenlijk uitvoering gegeven hebben om asielzoekers niet op straat en in de kou te laten staan. Momenteel is alle inzet van noodopvang nodig en dat onderschrijven we in onze veiligheidsregio terdege. Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a series of loops and a final flourish.

ing. A. Aboutaleb
Voorzitter van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de voorzitter van de regio Rotterdam-Rijnmond
In kopie aan de commissaris van de Koning in Zuid-Holland

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

Postbus 20011
2500 EA Den Haag
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](http://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Kenmerk
2021-0000668845

Uw kenmerk

Datum 14 december 2021
Betreft Acute noodopvang asielzoekers

Geachte voorzitter van de regio Rotterdam,

De Nederlandse staat heeft zich via het EU-recht, het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, het Vluchtelingenverdrag en andere internationale verdragen verbonden aan het opvangen en begeleiden van asielzoekers, vanuit de overtuiging dat mensen die vluchten voor vervolging en geweld recht hebben op bescherming in Nederland. Dat betekent dat personen die in Nederland om asielbescherming verzoeken in dat licht worden opgevangen en dat asielaanvragen in behandeling worden genomen. Asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben gekregen gaan deel uitmaken van de Nederlandse samenleving.

De Nederlandse staat is een gedecentraliseerde eenheidsstaat. Het is daarmee een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle Nederlandse overheden om aan de verplichtingen ten aanzien van opvang en begeleiding van asielzoekers te voldoen. Hiertoe heeft het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) de wettelijke taak om iedereen die daar recht op heeft op te vangen en te begeleiden. Het COA doet dit op vele tientallen opvanglocaties verspreid over het land. Daarnaast hebben gemeenten de wettelijke taak om vergunninghouders te huisvesten conform de taakstelling huisvesting vergunninghouders.

Met het wegvallen van de reisbeperkingen en andere COVID-maatregelen is de asielinstroom weer toegenomen in de loop van 2021. Ook het aantal nareizigers in het kader van gezinshereniging dat eerder niet naar Nederland kon komen, is de afgelopen maanden fors toegenomen. Daarnaast werden aan het einde van de zomer meer dan 2000 Afghaanse evacués opgevangen.

Daarbij blijkt uitstroom uit de COA-opvang lastig. Het gaat hierbij zowel om meer dan 12.000 vergunninghouders die in gemeenten moeten worden gehuisvest als om vreemdelingen die moeten terugkeren naar het land van herkomst of een ander EU-land. De druk op de COA-opvang neemt daardoor dagelijks toe.

Zoals u bekend is, is het voor het COA de afgelopen periode moeilijk gebleken om voldoende opvangplekken te realiseren. De opvangproblematiek verslechtert met de dag. Inmiddels is er een situatie ontstaan van acute nood rond de opvang van asielzoekers; zonder verdergaande maatregelen ontstaat in de komende weken een situatie waarbij asielzoekers niet langer kunnen worden opgevangen. Dat is de reden dat het kabinet nu niet meer met de gebruikelijke maatregelen kan volstaan. Om deze crisis het hoofd te bieden moeten voor het einde van het jaar nog minimaal 2.000 extra opvangplekken worden gerealiseerd. Daarom zetten we een belangrijke en noodzakelijke stap om dit te realiseren. Dit houdt in dat we zo snel als mogelijk inzetten op het realiseren van zogeheten acute noodopvanglocaties.

Gezien deze noodsituatie is er, teneinde crisisnoodopvang te voorkomen, geen andere mogelijkheid meer dan het aanwijzen en feitelijk in gebruik nemen van geïnventariseerde locaties. Daarbij wordt voorbijgegaan aan de reguliere besluitvormingsprocessen. De inschatting dat deze locaties op korte termijn geschikt kunnen worden gemaakt om te kunnen worden ingezet is leidend bij deze aanwijzing. Ook is rekening gehouden met enige spreiding over het land van de aangewezen locaties.

Hiervoor benaderen we ook de regio Rotterdam. Wij vinden het van belang om te benadrukken dat het geven van een aanwijzing aan uw regio losstaat van eerdere inzet die uw regio heeft gepleegd op deze opgave.

Wij komen specifiek tot uw regio gezien het feit dat de aard en omvang van de instroom hebben geleid tot een acute noodsituatie van meer dan plaatselijke betekenis. Bovendien bent u al langere tijd met het COA in gesprek over het kleinschalig opvangen van statushouders. De omvang van uw regio en de kleinschalige mogelijkheden voor opvang die u voor zich ziet, geven ons het vertrouwen dat u (wellicht vooruitlopend hierop) ook voor de opvang van asielzoekers een rol kunt en wilt spelen. We vernemen graag op korte termijn de locaties waar deze opvang zal plaatsvinden en wanneer deze operationeel zullen zijn.

Welke stappen zijn eerder genomen?

Reeds in november 2019 werd duidelijk dat het COA duurzaam extra opvangplekken nodig had. Op dat moment is via de Landelijke Regietafel Migratie en Integratie (hierna LRT) gevraagd om alle Provinciale Regietafels (hierna PRT's) te activeren om met deze opgave aan de slag te gaan. Door de COVID-19 pandemie daalde de asielinstroom in 2020 waardoor de opgave wat minder urgent werd.

Afgelopen zomer werd duidelijk dat op korte termijn extra inzet nodig is om alle asielzoekers te kunnen opvangen. Op 24 augustus jl. hebben wij middels een brief alle commissarissen van de Koning, colleges van Gedeputeerde Staten en colleges van Burgemeester en Wethouders opgeroepen om de Provinciale Regietafels (PRT's) met spoed bij elkaar te brengen om te bespreken of gemeenten ruimte hebben voor additionele locaties voor de opvang van asielzoekers dan wel voor de huisvesting van vergunninghouders.

Datum
13 december 2021

Kenmerk
2021-0000668845

Op 18 oktober jl. is de acute opvangproblematiek ook besproken in het Veiligheidsberaad en is de veiligheidsregio's verzocht om opties aan te leveren om op korte termijn 1.500 extra opvangplekken te kunnen realiseren. Op 20 oktober jl. heeft de voorzitter van de veiligheidsregio Groningen een bijstandsverzoek gedaan op grond van artikel 51 Wet veiligheidsregio's, omdat de door- en uitstroom van asielzoekers in aanmeldcentrum Ter Apel stagneert en de veiligheid en leefbaarheid van asielzoekers, medewerkers en inwoners van Ter Apel in het geding is. In reactie hierop heeft het kabinet aan de commissarissen van de Koning op 22 oktober jl. een dringend beroep gedaan om op korte termijn per provincie 100 extra opvangplekken te realiseren en exploiteren om het aanmeldcentrum Ter Apel te ontlasten. Dit verzoek heeft geresulteerd in bijna 700 extra opvangplekken.

Daarnaast hebben leden van het Kabinet, het COA, medewerkers vanuit de ministeries van Justitie en Veiligheid (JenV) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) de afgelopen periode veel contacten gehad met provincies, gemeenten en andere betrokken partijen, zoals Defensie en woningcorporaties, om extra opvangplekken te realiseren en de huisvesting van vergunninghouders naar gemeenten te versnellen. Ook zijn vanuit de ministeries van BZK en JenV middelen beschikbaar gesteld om gemeenten te ondersteunen bij het (versneld) huisvesten of overnemen van vergunninghouders. Hierbij valt te denken aan de regeling huisvesting aandachtsgroepen¹ en de hotel- en accommodatieregeling².

Door de aanhoudende druk op de opvang is op 19 november jl. wederom een brief gestuurd aan alle commissarissen van de Koning, colleges van Gedeputeerde Staten en colleges van Burgemeester en Wethouders. In deze brief zijn opgaven geformuleerd ten aanzien van de asielopvang en huisvesting van vergunninghouders voor het resterende deel van 2021 en 2022.

Dit alles heeft tot nu toe geleid tot de realisatie van ongeveer 8.500 extra, veelal tijdelijke, (nood)opvangplekken op tal van bijzondere locaties zoals evenementhallen, (grote en kleinere) paviljoens, defensielocaties, hotels, vakantieparken en boten. Mede door de goede samenwerking in het PRT zijn, alleen al in de regio Rotterdam, in de afgelopen weken meer dan 500 extra plaatsen noodopvang gerealiseerd.

Sinds 1 juli jl. zijn er meer dan 10.500 vergunninghouders gehuisvest en lijkt het gemeenten te lukken om voor het eind van het jaar een eerste deel van de achterstand op de taakstelling vergunninghouders in te halen. Dit is een grote prestatie waar we gemeenten, provincies en andere betrokken partners erg dankbaar voor zijn. Tegelijkertijd moeten we constateren dat al deze inzet voor de korte termijn niet voldoende is gebleken.

¹ Zie voor meer informatie Staatscourant 2021, 41337.

² Zie voor meer informatie Staatscourant 2021, 45592.

Datum

13 december 2021

Kenmerk

2021-0000668845

Aanwijzing

Afgelopen week is door het COA en ondergetekenden samen met de Rijksheren en deelnemers aan de LRT geconcludeerd dat de opgaven ten aanzien van het realiseren van extra opvangplekken in 2021 niet zullen worden behaald. Dat is ondanks alle inspanningen, de vele bijeenkomsten van de LRT, PRT's en de Rijksheren en de welwillendheid van velen om mee te denken en te helpen om de opvangproblematiek het hoofd te bieden. Daarmee ontstaat het onaanvaardbare risico dat de Nederlandse Staat niet kan voldoen aan de EU- en internationaalrechtelijke verplichting om aan asielzoekers menswaardige opvangvoorzieningen te bieden.

Het kabinet ziet zich daarom gedwongen om een aanwijzing te geven aan de regio Rotterdam om op de kortst mogelijke termijn alle maatregelen te treffen om locaties gereed te maken voor de opvang en begeleiding van 500 asielzoekers voor een beoogde periode van circa vier maanden. Naast regio Rotterdam hebben ook andere gemeenten een aanwijzing gekregen. Hierbij is rekening gehouden met enige spreiding over het land.

Samen met deze aanwijzing wordt u gevraagd om ook de start-up van de locaties vorm te geven, zulks samen met de gemeenten in uw regio, provincie en maatschappelijke partners zoals het Rode Kruis. Vanzelfsprekend kunt u ervoor kiezen om op te schalen naar een passend GRIP-niveau. Bij het vormgeven van de start-up hoort ook de (gedoog-) vergunningverleningen, noodzakelijke controles (o.m. brandveiligheid) en het exploiteren van de acute noodlocaties gedurende de eerste fase. Bij uitblijven van de tijdige en noodzakelijke stappen door de gemeente, zal (op onderdelen) het Rijk zijn juridisch instrumentarium kunnen inzetten om hierin te voorzien.

De kosten hiervan zullen, via het COA, door het Rijk worden vergoed. Hiervoor kunt u met het COA nadere afspraken maken. Daarnaast zal het COA ondersteuning bieden bij het opzetten van de opvanglocaties in de vorm van advisering bij technische voorbereiding en wijze van inrichten, advisering over de wijze van exploitatie en op verzoek het aanstellen van een liaison van het COA. Het COA zal de exploitatie en verantwoordelijkheid van deze opvanglocaties desgewenst binnen een nader af te spreken termijn overnemen. Wij verzoeken u de vormgeving van een transitieplan samen met het COA tot stand te brengen.

Wij realiseren ons terdege dat dit een vergaande stap is, ook in de bestuurlijke samenwerking. De actuele noodsituatie maakt dat weliswaar noodzakelijk, maar daarmee niet eenvoudiger. Wij zullen alles in het werk stellen om dit zo goed mogelijk vorm te geven en te ondersteunen. Deze acute noodopvang zien we als een vergaande en tijdelijke maatregel om iedereen die daar recht op heeft op de korte termijn te kunnen blijven opvangen. Aangezien we er nog niet zijn, blijven we met gemeenten en provincies en andere betrokken partijen aan de PRT's en andere tafels werken aan het realiseren van nieuwe (reguliere) opvangplekken en het versnellen van de uitstroom van vergunninghouders, zodat het opvangsysteem kan stabiliseren en de acute noodopvanglocatie in uw gemeente zo spoedig mogelijk kan sluiten.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Kajsa Ollongren

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Ankie Broekers-Knol

